REET 2015 Level-II

भाषा – II : संस्कृतम्

अत्र त्रिंशत् प्रश्नानि सन्ति। सर्वे प्रश्ना: समाधेया:।

61. पाणिनीयशिक्षायाम् वर्णानाम् संख्या वर्तते

(अ) 63 या 64 (ब) 40 या 50

(स) 32 या 33 (द) 26 या 27 (अ)

62. व्याकरणे लोपस्य ताप्तर्यम् अस्ति

(अ) विस्मरणं लोप: (ब) अदृश्यं लोप:

(स) अश्रवणं लोप: (द) अदर्शनं लोप: (द)

63. 'स: गच्छति' वाक्यस्यास्य वाच्यपरिवर्तनं कुरुत–

(अ) स: गम्यते (ब) सा गच्छति

(स) तेन गम्यते (द) मया गम्यते (स)

64. ''सर्वे गुणा: .... आश्रयन्ति।'' रिक्तस्थानम् पूरयित्वा सूक्तिं निर्मापयत–

(अ) निधानम् (ब) काञ्चनम्

(स) सौन्दर्यम् (द) ज्ञानम् (ब)

65. ''स: तण्डुलेन ओदनं पचति।'' वाक्यमिदं संशोधयत

(अ) स: तण्डुलान् ओदनं पचति।

(ब) स तण्डुलेन ओदनं पचति।

(स) स तण्डुलानं ओदन: पचति।

(द) स: तण्डुलात् ओदनम् पचति। (अ)

66. शिक्षणशब्दे मूलधातु वर्तते–

(अ) शिक्ष् (ब) शिस्

(स) शास् (द) शिक्षा (अ)

67. आभ्यान्तरप्रयत्ना: सन्ति–

(अ) पञ्च (ब) सप्त

(स) एकादश (द) चत्वार: (अ,द)

68. पाणिनीयव्याकरणे स्वरा: सन्ति–

(अ) दीर्घप्लुतौ (ब) अनुनासिका:

(स) उदात्तानुदात्तस्वरिता: (द) उदात्तानुदात्तौ (स)

69. महाभाष्यकार: क: अस्ति?

(अ) पाणिनि: (ब) पतञ्जलि:

(स) कात्यायन: (द) भट्टोजी दीक्षित: (ब)

70. 'पञ्चगंगम्' इत्यत्र समास: अस्ति

(अ) बहुब्रीहि: (ब) कर्मधारय:

(स) द्विगु: (द) अव्ययीभाव: (द)

71. संस्कृतभाषाकौशलस्य अन्तिमं कौशलं विद्यते–

(अ) श्रवणनम् (ब) पठनम्

(स) लेखनम् (द) सम्भाषणम् (स)

72. उष्म वर्णानाम् क्रम: क:?

(अ) श् ष् स् ह् (ब) ष् श् स् ह्

(स) स् ष् श् ह् (द) ह् ष् स् श् (अ)

73. प्रथमाविभक्ति: कस्मिन् अर्थे भवति?

(अ) उपमार्थे (ब) कारणार्थे

(स) लिंगपरिमाणवचनमात्रे (द) परिभाषार्थे (स)

74. 'छात्रा: पठेयु:' इत्यत्र क्रियाया: लकार: अस्ति–

(अ) लट् लकार: (ब) लोट् लकार:

(स) विधिलिङ् लकार: (द) लृट् लकार: (स)

www.gkabhi.in

75. पाठयोजनाया आविर्भाव: अभवत्

(अ) समाजशास्त्रेण (ब) संस्कृतेन

(स) गेस्टाल्टमनोविज्ञानेन (द) अर्थशास्त्रेण (स)

76. मूल्याङ्कनस्य कति भेदा: सन्ति?

(अ) एकम् (ब) द्वौ

(स) चत्वार: (द) पञ्च (ब)

77. संस्कृतशिक्षणे मौखिकाभिक्ते: साधनमस्ति–

(अ) कवितापाठ: (ब) कथावाचनम्

(स) चर्चा परिचर्चा (द) सर्वे (द)

78. व्याकरणपाठयोजनायाम् नास्ति–

(अ) छात्राणां शब्दभण्डारस्य अभिवर्धनम्

(ब) शुद्धसंस्कृतलेखनस्य योग्यतोत्पादनम्

(स) विचाराभिव्यक्ते: शक्त्युत्पादनम्

(द) अत्यधिकं धनार्जनम् कर्तुं क्षमतोत्पादनम्। (द)

79. त्रिभाषासूत्रे संस्कृतस्य स्थानम् वर्तते–

(अ) वैकल्पिकम् (ब) अनिवार्यम्

(स) आवश्यकम् (द) नास्त्येव (अ)

80. उपचारात्मकशिक्षणेन किं भवति?

(अ) छात्राणाम् त्रुटिनिवारणम् (ब) पठनस्य पुनर्पुन: अभ्यास:

(स) लेखनकलासु निपुणता (द) सर्वे (द)

प्रस्तुतं गद्यांशम् आधारीकृत्य निम्नप्रश्ना: (81-85) समाधेया:

भूलोके परमेश्वर: समस्तमपि भूतजातम् उद्योगनिरतं निर्मितवान्। तथा हि पृथ्वी चक्रवत् भ्रमति, वसन्तादीन् ऋतूंश्च चालयति। सूर्यो द्वादशराशिषु भ्रमन् जगत् प्रकाशयति। वायु: जीवनं सञ्चारयति। जलं नदीनदादिभि: सेचनक्रियाभि: सस्यकार्यं करोति। सर्वमेतत् यत्

भूतजातं स्वभावत एव उद्योगनिरतं वर्तते। सर्वेषामेव कार्याणां कृते उद्यम: परमावश्यक:। केवलेन मनोरथेन न कोऽपि जन: कामपि सिद्धिं लभते। पुरुषार्थहीना जना न किमपि कर्तुं शक्ता:। पुरुषार्थं विना सकलोऽपि समाज: निष्क्रिय: निरर्थकश्च भवेत्। उद्योगेन विना न कोऽपि सुखं प्राप्नोति। अनुद्योग: मानवस्य बलीयान् रिपू: स: खलु सदैव दु:खस्य कारणम्। उद्योगेनैव सर्वं सिध्यति, अनुद्योगेन च नश्यति।

81. 'निर्मितवान्' इत्यत्र क: प्रत्यय:?

(अ) शतृ (ब) शानच्

(स) क्तवतु (द) ण्वुल् (स)

82. 'नदीनदादिभि:' इत्यत्र का विभक्ति:?

(अ) चतुर्थी बहुवचनम् (ब) तृतीया बहुवचनम्

(स) षष्ठी बहुवचनम् (द) पञ्चमी बहुवचनम् (ब)

83. 'अनुद्योग:' इत्यत्र क: समास:?

(अ) बहुब्रीहि: (ब) उपपदसमास:

(स) नञ् तत्पुरुष: (द) कर्मधारय: (स)

84. 'सकलोऽपि' इत्यस्य संधिविच्छेद: करणीय:–

(अ) सकलो + अपि (ब) सकल + अपि

(स) सकल: + अपि (द) सकलो + अपि (अ,स)

85. 'उद्योगेनैव' इत्यत्र क: संधि: अस्ति?

(अ) गुणसंधि: (ब) वृद्धि संधि

(स) यण् संधि: (द) पररूपसंधि: (ब)

अधोलिखितं अपठितं पद्यांश आधारीकृत्य निम्नप्रश्ना: (86-90) समाधेता:–

निन्दन्तु नीतिनिपुणा यदि वा स्तवन्तु,
लक्ष्मी समाविशतु गच्छतु वा यथेष्टम्।
अद्यैव वा मरणमस्तु युगान्तरे वा,
न्याय्यात् पथ: प्रविचलन्ति पदं न धीरा:।।

86. 'निन्दन्तु'इत्यत्र क: लकार:?

(अ) लट् लकार: (ब) लृट् लकार:

(स) लोट लकार: (द) लङ् लकार: (स)

87. 'समाविशतु' पदस्य विच्छेदं कुरु

(अ) सम् + आ + विश् + लोट् (ब) समा + विश् + लोट्

(स) समा + विशतु (द) सम् + आ + विश + लट् (अ)

88. 'यथेष्टम्' इत्यस्य संधिविच्छेद: करणीय:

(अ) यथेष्ट + अम् (ब) यथा + इष्टम्

(स) यथा + एष्टम् (द) यथेष् + टम् (ब)

89. 'धीरा:' इति पदं कस्मिन् लिङ्गे प्रयुक्तमस्ति?

(अ) पुंल्लिङ्गे (ब) स्त्रीलिङ्गे

(स) नपुंसकलिङ्गे (द) सर्वलिङ्गे (अ)

90. 'न्याय्यात् पथ: प्रविचलन्ति' वाक्यमिदं लोट्लकारे परिवर्तयत–

(अ) न्याय्यात् पथ: प्रिवचलिष्यति।

(ब) न्याय्यात् पथ: प्रविचलेत्।

(स) न्याय्यात् पथ: प्रविचलन्तु।

(द) न्याय्यात् पथ: अविचलत्। (स)

❑❑❑

For Indian GK, Rajasthan GK, Subjective Knowledge Educational Psychology, Sanskrit, Hindi etc.

Follow Website → www.gkabhi.in

Subcribe Youtube → www.youtube.com/ekanshstudy

Subcribe Youtube → https://www.youtube.com/c/GKAbhi